

EGZEMPLARZ NR 2

PROTOKÓŁ KONTROLI

problemowej z zakresu oceny prawidłowości realizacji przez gminę Gliwice zadania polegającego na udzieleniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 z późn. zm.) przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gliwicach, mieszczącym się przy ulicy Górnych Wałów 9. W okresie objętym kontrolą funkcję Prezydenta Miasta Gliwice pełnił Pan Zygmunt Frankiewicz, a funkcję kierownika jednostki – Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach pełniła Pani Brygida Jankowska.

Kontrolę w dniach od 26 do 30 kwietnia 2010 r. przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- 1) Małgorzata Danowska – Latacz, starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr PS/VII/0939/184/10 z dnia 15 kwietnia 2010 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Śląskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.
- 2) Marek Korczyński, inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr PS/VII/0939/185/10 z dnia 15 kwietnia 2010 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Śląskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

(Akta kontroli str. 1, 2)

Temat kontroli i okres objęty kontrolą:

Kontrola miała charakter problemowy i zgodnie z programem kontroli, dotyczyła sprawdzenia prawidłowości realizacji przez gminę Gliwice zadania, polegającego na udzieleniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.) w okresie od 1 października 2009 r. do pierwszego dnia kontroli.

(Akta kontroli str. 3,4)

W trakcie kontroli ustalono, co następuje:

I. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań organizacyjnych.

Z dniem 1 października 2008 r., na mocy ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wprowadzona została ponownie instytucja funduszu alimentacyjnego, oparta na nowych regulacjach prawnych. Zgodnie z art. 1 ust. 2 ww. ustawy, fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mają na celu wspieranie osób, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji, zgodnie z konstytucyjną zasadą pomocniczości skierowane są wyłącznie do osób ubogich. Świadczenia te ustalają i przyznają organy samorządu gminnego.

Zadania przewidziane w tej ustawie zostały powierzone do realizacji gminom, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o przyznanie takiego świadczenia. Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń alimentacyjnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Do finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zastosowanie przepisy ustawy o finansach publicznych. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego i koszty ich obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa przekazanej przez Wojewodę.

Podstawowe regulacje prawne, dotyczące kontrolowanych świadczeń alimentacyjnych:

- Ustawa z dnia 7 września 2007 o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 z późn. zm.), która określa warunki nabywania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lipca 2008 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzoru wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. Nr 136, poz. 855).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach realizuje zadania ujęte w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w oparciu o statut nadany Uchwałą Rady Miejskiej w Gliwicach Nr XXVI/699/2004 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, a następnie zmieniony Uchwałą Rady Miejskiej w Gliwicach Nr XIX/638/2008 z dnia 23 października 2008 r.

Ponadto zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr PM - 1608/2008 Prezydenta Miasta Gliwice z dnia 21 lutego 2008 r., zadania te zostały powierzone Działowi Świadczeń (oznaczonemu w schemacie organizacyjnym, jako DŚ), który podlega Zastępcy Dyrektora. Regulamin ten określa w szczególności cele oraz opis zadań realizowanych w tym Dziale. Ponadto w strukturach Działu Świadczeń wyodrębniono Referat Świadczeń Rodzinnych, który bezpośrednio realizuje zadania ujęte w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach w wydanym przez siebie Zarządzeniu wewnętrznym nr 2 z dnia 12 stycznia 2009 r. wprowadził procedury w sprawie: obiegu dokumentów związanych z postępowaniem administracyjnym w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego.

Do obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykorzystywany jest program komputerowy Sygnity SA. z siedzibą w Warszawie, posiadający świadectwo akceptacji Nr 1/1.00/FA/G/2008 nadane przez Departament Informatyki Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

(Akta kontroli str. 5 do 57)

II. Umocowanie prawne osób kierujących realizacją świadczeń i innych osób upoważnionych do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

Prezydent Miasta Gliwice działając na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w związku z art. 2 pkt 10 art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, upoważnił do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych:

- **Panią Brygidę Jankowską**, Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach; upoważnienie Nr 2882 z 18 września 2008 r.;
- **Panią Danutę Siwiec**, zastępcę Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 2883 z 18 września 2008 r.;
- **Panią Beatę Bonk**, Kierownika Działu Świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 2889 z 18 września 2008 r.,
- **Panią Marzenę Połomską**, Kierownika Filii nr 1 Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 2884 z 18 września 2008 r.,
- **Panią Beatę Makuch**, Kierownika Filii nr 2 Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 2886 z 18 września 2008 r.,
- **Panią Lucynę Wróbel**, Kierownika Filii nr 3 Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 2887 z 18 września 2008 r.,

- Pana Michała Nowaka, Koordynatora Filii nr 1 Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 2885 z 18 września 2008 r.,
- Panią Danutę Mijał, Koordynatora Filii nr 3 Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 2888 z 18 września 2008 r.,
- Panią Annę Gillner, pracownika Referatu Świadczeń Rodzinnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 2849 z 18 września 2008 r.,
- Panią Magdalenę Chrostowską, Koordynatora Referatu Świadczeń Rodzinnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 3194/S/2009 z 30 lipca 2009 r.,
- Panią Agnieszkę Wręczycką, Koordynatora Filii nr 1 Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 3195/S/2009 z 30 lipca 2009 r.,
- Panią Elżbietę Cieślak, Koordynatora Zespołu Referatu Świadczeń Rodzinnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 3451/S/ 2010 z 1 lutego 2010 r.,
- Panią Magdalenę Ogrodniczek – Magier, pracownika Filii nr 1 Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, upoważnienie Nr 3484/S/2010 z 8 kwietnia 2010 r.

(Akta kontroli str. 58 do 70)

III. Sposób rejestrowania wniosków i sposób przechowywania indywidualnej dokumentacji świadczeniobiorców.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego składane są przez wnioskodawców osobiście w Referacie Świadczeń Rodzinnych albo przesyłane za pośrednictwem Poczty Polskiej.

Zespół kontrolny stwierdza, że druki wniosków w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dostępne są dla osób zainteresowanych w Referacie Świadczeń Rodzinnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, mieszczącym się w budynkach przy ulicy Ziemowita 1 oraz w siedzibie Ośrodka przy ulicy Górnych Wałów 9, a także w trzech Filiach Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, jak również do pobrania na stronie internetowej Ośrodka. Wszystkie złożone wnioski opatrzone są pieczęcią Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach wraz z datą wpływu oraz czytelnym podpisem bądź parafą pracownika przyjmującego wniosek. Następnie wnioski na okres zasiłkowy 2009/2010 rejestrowane są w programie „Świadczenia Rodzinne”. Ww. rejestr zawiera dane wnioskodawcy, nr wniosku, datę złożenia oraz sposób załatwienia wniosku. Rejestr ten na dzień 26 kwietnia 2010 r. zawierał – 1398 pozycji dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych dokonano oględzin pomieszczeń Referatu Świadczeń Rodzinnych, mieszczącego się w Gliwicach przy ulicy Ziemowita 1 oraz zbadano sposób przechowywania

J. N.

Leuato

K

indywidualnej dokumentacji wnioskodawców ustalając, że indywidualna dokumentacja świadczeniobiorców przechowywana jest w zamkniętych szafach.

W toku kontroli przeanalizowano losowo wybraną indywidualną dokumentację 107 osób, stanowiących strony w postępowaniu administracyjnym, dotyczącym świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym:

- 92 osób, którym przyznano prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 15 osób, którym odmówiono prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

(Akta kontroli str. od 71 do 103)

IV. Tryb i terminowość załatwiania wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

a) dokumentowanie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W okresie objętym kontrolą, postępowanie w sprawie o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego wszczynano na podstawie wniosku o ustalenie prawa do tych świadczeń, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lipca 2008 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzoru wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. Nr 136, poz. 855).

Zgodnie z art. 18 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu.

W przeanalizowanej dokumentacji, strony postępowania składały wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z wymaganymi załącznikami na obowiązujących drukach.

(Akta kontroli str 104 do 105)

b) przestrzeganie terminów dotyczących ostatecznego załatwienia sprawy, tj. wydania decyzji administracyjnej oraz jej realizacji.

Zespół kontrolny stwierdza, że wszystkie skontrolowane wnioski stron, w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w okresie objętym kontrolą rozpatrzone zostały w terminach zgodnych z art. 20 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego.

(Akta kontroli str. 106 do 151)

Senato

f

c) prawidłowość naliczania poszczególnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Zespół kontrolny stwierdził, na podstawie analizy dokumentacji 92 wnioskodawców, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawano osobom uprawnionym do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Kryterium dochodowe, od którego uzależnione jest prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego Ośrodek ustalał na podstawie dochodu uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy w oparciu o zaświadczenia o dochodzie członków rodziny, podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych oraz oświadczenia o dochodzie członków rodziny niepodlegającym opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym.

Ponadto zespół kontrolny ustalił, że wszystkie skontrolowane decyzje w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego Ośrodek przyznawał zgodnie z art. 10 ww. ustawy.

d) zgodność wypłat świadczeń z decyzjami, terminowość i udokumentowanie wypłat.

Zespół kontrolny stwierdził, że przyznane świadczenia w odniesieniu do dokumentacji 107 świadczeniobiorców, dokonano zgodnie z decyzjami znajdującymi się w aktach poszczególnej sprawy, w terminach określonych w wydanych decyzjach oraz potwierdzonych w listach wypłat na konta bankowe wnioskodawców oraz w kasie Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach.

(Akta kontroli str. od 152 do 164)

Zespół kontrolny ustalił, że wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne w sprawie przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego były doręczane za potwierdzeniem odbioru za pośrednictwem pracowników (gońców) zatrudnionych w Dziale Świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach.

Wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego rozstrzygane są w drodze decyzji administracyjnych. Prawidłowo wydana decyzja powinna zawierać: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji.

Senato

[Handwritten mark]

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela. Organem właściwym wierzyciela w świetle art. 2 pkt 10 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do świadczeń alimentacyjnych. Wszystkie skontrolowane decyzje w oznaczeniu organu właściwego wskazywały na kierownika jednostki organizacyjnej – Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach.

Zespół kontrolny ustalił, że w 5 skontrolowanych decyzjach administracyjnych przyznających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego dokonywane były poprawki ręczne za pomocą długopisu. W razie stwierdzenia merytorycznej wadliwości decyzji, organ, który decyzję wydał lub organ wyższego stopnia może zgodnie z art. 155 kpa uchylić lub zmienić decyzję ostateczną, na mocy której strona nabyła prawo za jej zgodą, jeżeli przepisy szczególnie nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. W żadnym przypadku nie jest dopuszczalne dokonywanie poprawek wydanej decyzji za pomocą długopisu. W tym przypadku można jedynie zastosować przepis art. 113 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym organ administracji publicznej może z urzędu lub na żądanie strony sprostować w drodze postanowienia błędy pisarskie i rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki w wydanych przez ten organ decyzjach.

Jednocześnie zespół kontrolny stwierdził w 4 przypadkach wypłatę świadczenia z funduszu alimentacyjnego przed doręczeniem stronie decyzji administracyjnej. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Dlatego też, nie jest dopuszczalna wypłata świadczenia przed doręczeniem stronie decyzji administracyjnej, gdyż pozbawia to stronę możliwości dochodzenia swoich praw przed organem odwoławczym w przypadku niezadowolenia z treści decyzji organu I instancji.

(Akta kontroli str. od 165 do 170)

Na tym kontrolę zakończono.

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń Kontrolujący informuje Pana Zygmunta Frankiewicza- Prezydenta Miasta Gliwice, o przysługującym mu prawie:

- 1) zgłoszenia przez Pana lub upoważnioną przez Pana wskazaną na piśmie osobę, przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu

kontroli do Dyrektora Wydziału Kontroli i Audytu, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 44 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie);

- 2) odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia w terminie 7 dni, pisemnych wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli.

Ponadto w przypadku zgłoszenia przez Pana umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie:

- od dnia doręczenia stanowiska wobec wniesionych zastrzeżeń (art. 44 ust. 3 ustawy o wojewodzie),
- lub od dnia doręczenia ciągu dalszego protokołu kontroli uwzględniającego w całości wniesione zastrzeżenia.

Informację o przeprowadzeniu kontroli wpisano do książki kontroli prowadzonej przez Urząd Miejski w Gliwicach pod pozycją 6 oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach pod pozycją 2.

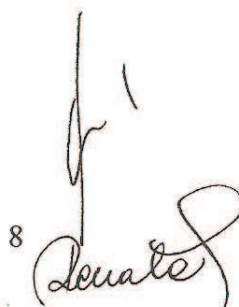

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które zostały przesłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru Prezydentowi Miasta Gliwice Panu Zygmuntowi Frankiewiczowi w dniu 25 maja 2010 r. pismem nr PS//0932/7/10.

(Akta kontroli str. 171)

Katowice, 25 maja 2010r.

1. M. Dawiduk - dotan

2. M. Kowczyk

8

Po podpisaniu przez Pana Prezydenta lub przez upoważnioną przez Pana wskazaną na piśmie osobę, dwóch egzemplarzy protokołu kontroli (z zachowaniem 7 dniowego terminu wniesienia zastrzeżeń) **egzemplarz nr 2 należy odesłać do kontrolującego**. W przypadku złożenia przez Pana zastrzeżeń, proszę o przekazanie ich wraz z niepodpisanym egzemplarzem nr 2 protokołu do Dyrektora Wydziału Kontroli i Audytu.

Gliwice, ... 3.06.2010v .....

Zastępca Prezydenta Miasta

Renata CABAN

.....
Prezydent Miasta Gliwice

PREZYDENT MIASTA

Sygmuni Frankiewicz

2010-07-02

